

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.015.01.2022

Jego Magnificencja
Prof. dr hab. n. med. Wojciech Załuska
Rektor Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
Aleje Raławickie 1
20-059 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/22/047 – Zasoby kadry medycznej w systemie ochrony zdrowia

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11
llu@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Medyczny w Lublinie (dalej: Uczelnia), Aleje Raclawickie 1, 20-059 Lublin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. n. med. Wojciech Załuska, Rektor Uczelni od 1 września 2020 r. Poprzednio, tj. w okresie od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2020 r., Rektorem był prof. dr hab. Andrzej Drop.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Funkcjonowanie systemów rekrutacyjnych uczelni. 2. Realizacja programu kształcenia w zakresie obowiązujących standardów i wymogów jakościowych. 3. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022 (do 29 września), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem (lata akademickie 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Wojciech Szukała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/86/2022 z 20 czerwca 2022 r. (akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Uczelni w zakresie kształcenia studentów w latach akademickich 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022 na kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwo, położnictwo, ratownictwo medyczne i fizjoterapia.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Uczelnia prowadziła rekrutację na studia zgodnie z warunkami i trybem określonym w uchwałach Senatu Uczelni (dalej: Senat). Przy prowadzeniu naboru uwzględniano dostępne limity miejsc, określone przez Ministra Zdrowia oraz Senat, a także własne możliwości dydaktyczne, kadrowe i lokalowe.

Przyjęte programy kształcenia były zgodne z wymogami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego³. W programach kształcenia uwzględniono odpowiedni wymiar godzin zajęć z przedmiotów obowiązkowych oraz

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: ustawa o NIK).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2021 r., poz. 755, ze zm. (dalej: rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia).

tych pozostawionych do wyboru przez studentów, przewidziano również właściwy zakres zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Sformułowana i realizowana koncepcja kształcenia umożliwiała osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Wdrożony system oceny jakości kształcenia pozwalał na wykorzystywanie różnych narzędzi w celu zapewnienia odpowiedniej jakości procesu dydaktycznego. Do dokonania rzetelnej oceny wykorzystywano wyniki prowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych, w tym praktyk, a także wyniki ankiet wypełnionych przez studentów lub absolwentów. Sukcesywnie prowadzono oceny pracy i osiągnięć nauczycieli akademickich na kanwie działalności dydaktycznej, naukowo-badawczej i organizacyjnej. W identyfikacji słabych i mocnych stron Uczelni oraz jej oferty skierowanej do przyszłych kadr medycznych pomocne były prowadzone badania losów absolwentów. Zapewniono stosowną bazę dydaktyczną oraz właściwą obsadę kadrową prowadzącą proces kształcenia.

Całokształt działań ukierunkowanych na zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia został pozytywnie oceniony przez instytucje zewnętrzne akredytujące tę działalność.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Funkcjonowanie systemów rekrutacyjnych uczelni

1.1. Uczelnia prowadziła coroczne analizy rynkowego zapotrzebowania na jej absolwentów, w tym kierunków: lekarskiego i lekarsko-dentystycznego. Źródłem informacji nt. rynku pracy były m.in. dane pochodzące ze statystycznych, cyklicznych badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie. Do oceny zapotrzebowania na poszczególne zawody wykorzystywano wyniki badania jakościowego „Barometr zawodów”, prognozującego zapotrzebowanie na pracowników⁵. Wyniki analiz wskazywały na duże zapotrzebowanie na absolwentów wymienionych kierunków, stąd też nie byli dotknięci problemem bezrobocia (odsetek bezrobotnych był równy bądź zbliżony do 0). Wykonywane przez nich zawody zakwalifikowano jako: deficytowe⁶ lub zrównoważone⁷, co stawiało absolwentów w korzystnej i stabilnej sytuacji na rynku pracy.

Zastępca Dyrektora Centrum Edukacji Medycznej (dalej: CEM) wyjaśniła, że przy określaniu limitów przyjęć na kierunki lekarski i lekarsko-dentystyczny brano w szczególności pod uwagę możliwości dydaktyczne (w tym: lokalowe, zasób kadry dydaktycznej), posiadaną bazę kształcenia klinicznego oraz opinie interesariuszy zewnętrznych w zakresie zapotrzebowania na zatrudnienie absolwentów tych kierunków. Odbływały się cykliczne spotkania Wydziałowych Zespołów ds. Rekrutacji, Akredytacji i Współpracy Międzynarodowej. Ustalenia i wnioski

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Barometr zawodów stanowił corocznie sporządzaną prognozę zapotrzebowania na zawody. Uczestnicy badania (pracownicy powiatowych urzędów pracy, prywatnych agencji zatrudnienia oraz innych instytucji zorientowanych w sytuacji na lokalnym rynku pracy) w toku dyskusji próbowali przewidzieć, jak zmieni się zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie w nadchodzącym roku oraz jak będzie się kształtować relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników. Na bazie tych prognoz dokonywano podziału zawodów na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe.

⁶ W których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób spełniających wymagania pracodawców i zainteresowanych podjęciem pracy.

⁷ Ze zbliżoną liczbą wolnych miejsc i osób poszukujących pracy.

z posiedzeń stanowiły cenną informację dla dziekana podejmującego decyzje w sprawie propozycji limitów przyjęć na dany rok akademicki.

(akta kontroli str. 7, 314-317, 363-402, pliki nr 503-506, 511-513)

Limity przyjęć na kierunki lekarski i lekarsko-dentystyczny prowadzone przez Uczelnię zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie limitu przyjęć na studia na kierunkach lekarskim i lekarsko-dentystycznym⁸ oraz w dwóch kolejnych rozporządzeniach Ministra Zdrowia o tym samym tytule z 16 lipca 2020 r.⁹ i z 22 lipca 2021 r.¹⁰.

Limit rekrutacji na studia stacjonarne na kierunku lekarskim w roku akademickim 2019/2020 przewidywał 310 miejsc (oraz cztery dodatkowe dla cudzoziemców), zaś w dwóch kolejnych latach po 330 miejsc (z odpowiednio czterema dodatkowymi dla cudzoziemców). W wymienionych latach naukę na studiach niestacjonarnych mogło rozpocząć odpowiednio: 70, 60 i 80 osób (zajęcia prowadzone w języku polskim) oraz równolegle: 200, 180 i 170 osób (studia prowadzone w innym języku). Łączna liczba miejsc pozostawała na podobnym poziomie (dla ww. lat akademickich wynosiła odpowiednio: 584, 574 i 584), wzrósł natomiast udział miejsc na studiach stacjonarnych (53,8%, 58,2% i 57,2%) oraz na studiach prowadzonych w języku polskim¹¹ (65,8%, 68,6% i 80,6%).

Limity rekrutacji na studia stacjonarne na kierunku lekarsko-dentystycznym w latach akademickich 2019/2020 i 2020/2021 wynosiły po 80 miejsc, zaś w kolejnym roku – 100 miejsc. W latach 2019/2020 i 2020/2021 naukę na tym kierunku na studiach niestacjonarnych prowadzonych w języku polskim mogło rozpocząć po 20 osób, a w przypadku zajęć prowadzonych w języku obcym – po 70 osób. W roku 2021/2022 w zakresie studiów niestacjonarnych przewidziano wyłącznie zajęcia obcojęzyczne (dla 50 osób). Łączna liczba miejsc przy rekrutacji na ww. kierunek wynosiła w kolejnych trzech latach akademickich: 170, 170 i 150, wzrósł udział miejsc na studiach stacjonarnych (47,1%, 47,1% i 66,7%) oraz na studiach prowadzonych w języku polskim¹² (58,8%, 58,8% i 66,7%).

Przyznane limity przyjęć na kierunki lekarski i lekarsko-dentystyczny odpowiadały zgłoszonemu przez Uczelnię zapotrzebowaniu, przy czym na etapie przygotowania projektu limitu przyjęć na kierunek lekarski na rok akademicki 2021/2022 Ministerstwo Zdrowia zwróciło się 30 marca 2021 r. z prośbą o korektę zgłoszenia. Ministerstwo zaproponowało zmniejszenie liczby miejsc na studiach stacjonarnych (do 330 z 360 ujętych w zgłoszeniu) oraz zwiększenie liczby miejsc na studiach niestacjonarnych prowadzonych w języku polskim (do 90 z 30). Ministerstwo informowało o prowadzonych pracach legislacyjnych, mających na celu wprowadzenie wsparcia ze środków budżetowych w formie preferencyjnego kredytu dla studentów kierunku lekarskiego, którzy podejmą kształcenie w formie studiów niestacjonarnych¹³. Nowe zgłoszenie przesłane przez Uczelnię pismem z 13 kwietnia 2021 r. uwzględniało 330 miejsc na studiach stacjonarnych oraz 60 na studiach niestacjonarnych. W projekcie rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie limitu przyjęć na studia znalazła się natomiast wielkość zaproponowana przez Ministerstwo (90 miejsc na studiach niestacjonarnych), która przewyższała zgłoszenie przesłane przez Uczelnię (60). Po dodatkowych uzgodnieniach

⁸ Dz. U. poz. 1344, ze zm. (dalej: rozporządzenie Ministra Zdrowia z 16 lipca 2019 r.).

⁹ Dz. U. poz. 1272 (dalej: rozporządzenie Ministra Zdrowia z 16 lipca 2020 r.).

¹⁰ Dz. U. poz. 1359 (dalej: rozporządzenie Ministra Zdrowia z 22 lipca 2021 r.).

¹¹ Podane łączne udziały odnoszą się do łącznej liczby miejsc na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych prowadzonych w języku polskim w relacji do wszystkich miejsc na danym kierunku.

¹² Podane łączne udziały odnoszą się do łącznej liczby miejsc na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych prowadzonych w języku polskim w relacji do wszystkich miejsc na danym kierunku.

¹³ Wsparcie ze środków nowo utworzonego Funduszu Kredytowania Studiów Medycznych, zasilanego przez Ministra Zdrowia dotacją celową.

z Ministerstwem Uczelnia zgłosiła nową propozycję limitu miejsc na studiach niestacjonarnych prowadzonych w języku polskim (80), która znalazła odzwierciedlenie w treści rozporządzenia Ministra Zdrowia z 22 lipca 2021 r.

(akta kontroli str. 7, 232-277, 315, 363-402, pliki nr 507-510)

W prowadzonych naborach największym zainteresowaniem, wyrażonym łączną liczbą kandydatów, cieszyły się studia stacjonarne na kierunku lekarskim. W wyniku rekrutacji na rok akademicki 2019/2020 przyjęto na studia 314 osób, tj. 9% spośród 3476 kandydatów; w kolejnych latach akademickich 2020/2021 i 2021/2022 zakwalifikowano odpowiednio: 333 z 2941 kandydatów (11,3%) oraz 332 z 3314 (10%). Na studia niestacjonarne na tym kierunku w roku 2019/2020 przyjęto 70 z 273 kandydatów (25,6%), zaś w kolejnych dwóch latach: 60 z 175 (34,3%) i 80 z 287 (27,9%). Zbliżona była liczba kandydatów na studia niestacjonarne prowadzone w języku angielskim, przy czym z uwagi na większą liczbę miejsc odsetek osób przyjętych kształtował się na niemal dwukrotnie wyższym poziomie – w trzech ww. latach przyjęto bowiem: 135 z 261 kandydatów (51,7%), 120 z 196 (61,2%) oraz 117 z 276 (42,4%).

Wysoki poziom liczby kandydatów w relacji do liczby dostępnych miejsc wystąpił w przypadku studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym. O miejsca na studiach stacjonarnych w roku akademickim 2019/2020 ubiegało się 1330 kandydatów, spośród których przyjęto 81 (6,1%); w kolejnych dwóch latach zakwalifikowano: 80 z 1047 osób (7,6%) oraz 101 z 1291 (7,8%). Na studia niestacjonarne na tym kierunku zakwalifikowano w roku akademickim 2019/2020 20 ze 107 kandydatów, a w roku 2020/2021 – 20 z 86 (23,3%)¹⁴. Studiami niestacjonarnymi prowadzonymi w języku angielskim zainteresowanych było w trzech kolejnych latach: 83, 40 i 22 osoby, natomiast przyjęto odpowiednio: 46 (55,4%), 18 (45%) i 13 (59,1%) osób.

Na pierwszy rok studiów stacjonarnych I stopnia na kierunku pielęgniarstwo przyjęto: na rok akademicki 2019/2020 – 152 z 585 zainteresowanych osób (26%), na rok 2020/2021 – 149 z 457 (32,6%) i na rok 2021/2022 – 149 z 516 (28,9%)¹⁵. Na pierwszy rok studiów stacjonarnych I stopnia na kierunku położnictwo zakwalifikowano w tych latach odpowiednio: 81 z 343 kandydatów (23,6%), 80 z 287 (27,9%) i 80 z 260 (30,8%). W roku 2021/2022 przyjęto również 15 osób na studia tzw. pomostowe, prowadzone w trybie niestacjonarnym.

(akta kontroli str. 216-226)

Warunki i tryb rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych prowadzonych w języku polskim, a także terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na te studia określone były w załącznikach do uchwał Senatu¹⁶. Wymienione wyżej kwestie w zakresie rekrutacji na rok akademicki 2021/2022 na niestacjonarne studia pomostowe na kierunku położnictwo określała odrębna uchwała Senatu¹⁷.

¹⁴ W roku akademickim 2021/2022 nie prowadzono rekrutacji.

¹⁵ We wskazanych latach nie prowadzono naboru na studia niestacjonarne.

¹⁶ Dla roku akademickiego 2019/2020 była to uchwała nr CLXVII/2018 z 23 maja 2018 r., podjęta na podstawie art. 169 ust. 2 ówczesnie obowiązującej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, ze zm.). W związku z art. 266 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, ze zm.), dalej: Przepisy wprowadzające Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Senat podjął nową uchwałę nr CCXIX/2018 z 19 grudnia 2018 r., określającą warunki i tryb rekrutacji na rok akademicki 2019/2020 i zastępującą ww. uchwałę z 23 maja 2018 r.

Dla roku akademickiego 2020/2021 kwestie te regulowała uchwała nr CCLXXVI/2019 z 26 czerwca 2019 r., natomiast dla roku 2021/2020 uchwała nr CCCLXIV/2020 z 24 czerwca 2020 r.

¹⁷ Nr 129/2021 z 15 grudnia 2021 r.

Senat podjął też uchwały określające warunki, tryb i terminy rekrutacji cudzoziemców na studia stacjonarne prowadzone w języku angielskim¹⁸.

Odrębne uchwały Senatu odnosiły się do zasad przyjmowania na studia laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego, olimpiad międzynarodowych oraz laureatów konkursów międzynarodowych i krajowych¹⁹.

Senat określał też w drodze uchwał limity przyjęć na studia²⁰, z wyłączeniem kierunków lekarskiego i lekarsko-dentystycznego, dla których limity były określone w rozporządzeniach Ministra Zdrowia. Zastępca Dyrektora CEM wyjaśniła, że przy określaniu limitów przyjęć na te kierunki (m.in.: pielęgniarstwo, położnictwo, fizjoterapię) brano pod uwagę: analizę danych dotyczących rekrutacji z lat poprzednich (zainteresowanie danym kierunkiem, liczbę kandydatów, liczbę osób na miejsce, liczbę przyjętych), analizę zapotrzebowania na absolwentów (ranking kierunków studiów według poziomu bezrobocia, prognozę zapotrzebowania na pracowników w danym roku, odsetek bezrobotnych absolwentów), możliwości dydaktyczne, w tym lokalowe oraz kadry dydaktycznej, posiadaną bazę kształcenia praktycznego, a także opinie interesariuszy.

(akta kontroli str. 7-8, 315-322, 363-402, pliki nr 514-611)

Uchwały Senatu dopuszczały, w przypadku niewyczerpania limitu miejsc w wyniku przeprowadzenia podstawowej rekrutacji, możliwość przeprowadzenia dodatkowego naboru na zasadach określonych przez Rektora. Rektor zarządził przeprowadzenie takiej rekrutacji: na rok akademicki 2019/2020 – m.in. na studia I stopnia na kierunku ratownictwo medyczne²¹ oraz na studia II stopnia na kierunkach pielęgniarstwo i kosmetologia²²; na rok 2020/2021 – m.in. na studia I stopnia na kierunku ratownictwo medyczne²³ oraz na studia II stopnia na kierunkach diabetyka, pielęgniarstwo oraz kosmetologia²⁴; na rok 2021/2022 – m.in. na kierunkach: dietetyka oraz kosmetologia²⁵.

(akta kontroli str. 363-402, pliki nr 524-526, 556-557, 585)

Postępowania rekrutacyjne prowadzono w celu ustalenia list osób przyjętych na studia w ramach limitu obowiązującego na danym kierunku²⁶. Rozpatrywani byli kandydaci, którzy w wyznaczonym terminie dokonali elektronicznej rejestracji na indywidualnym koncie w systemie rekrutacyjnym, uzupełnili wymagane dane (m.in. dane osobowe, wyniki z egzaminów maturalnych ze wskazanych przedmiotów) i wnieśli opłatę rekrutacyjną. Listy rankingowe osób wstępnie

¹⁸ Uchwała nr CLXIX/2018 z 23 maja 2018 r. Na podstawie art. 266 ust. 1 Przepisów wprowadzających Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce senat podjął nowe uchwały nr: CCXXII/2018 i CCXXIII/2018 z 19 grudnia 2018 r.

Na rok akademicki 2020/2021 kwestie te regulowały uchwały nr: CCLXXIX/2019 i CCLXXX/2019 z 26 czerwca 2019 r., zaś na rok 2021/2022 uchwały nr: CCCLXVI/2020 i CCCLXVII/2020 z 24 czerwca 2020 r. (Senat podjął następnie dodatkową uchwałę nr LXVI/2021 z 24 marca 2021 r., odnoszącą się do rekrutacji cudzoziemców na studia stacjonarne prowadzone w języku angielskim na kierunkach pielęgniarstwo oraz położnictwo).

¹⁹ Uchwała nr CLXVIII/2018 z 23 maja 2018 r., zastąpiona następnie uchwałą nr CCXX/2018 z 19 grudnia 2018 r., podjęta na podstawie art. 266 ust. 2 Przepisów wprowadzających Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Obie uchwały dotyczyły przyjmowania na studia w latach 2019-2023.

²⁰ Dla roku akademickiego 2019/2020 limity określono w załączniku do uchwały nr CCLXIII/2019 z 29 maja 2019 r. (uchwałą nr CCLXXVII/2019 z 26 czerwca 2019 r. zmieniono limit przyjęć na studia drugiego stopnia na kierunku biomedycyna).

Dla roku akademickiego 2020/2021 limity określono w załączniku do uchwały nr CCCVII/2020 z 3 czerwca 2020 r., zaś dla roku 2021/2022 – w załączniku do uchwały nr 78/2021 z 26 maja 2021 r.

²¹ Zarządzenie nr 77/2019 z 8 sierpnia 2019 r.

²² Zarządzenie nr 82/2019 z 4 września 2019 r.

²³ Zarządzenie nr 136/2020 z 18 września 2020 r.

²⁴ Zarządzenie nr 146/2020 z 30 września 2020 r.

²⁵ Zarządzenie nr 132/2021 z 17 września 2021 r.

²⁶ Szczegółową kontrolą NIK objęto postępowanie rekrutacyjne na rok akademicki 2021/2022 na studia stacjonarne na kierunek lekarsko-dentystyczny.

zakwalifikowanych i spełniających ww. wymogi formalne tworzone w oparciu o punktację przyznaną na podstawie ocen z określonych przedmiotów. Osoby znajdujące się w gronie kandydatów wstępnie zakwalifikowanych miały obowiązek przedłożenia, w wyznaczonym terminie, dokumentacji potwierdzającej prawidłowość danych wprowadzonych do systemu w procesie rekrutacji – w szczególności wyników egzaminów maturalnych.

(akta kontroli str. 18-215)

W wyniku rekrutacji prowadzonej na rok akademicki 2019/2020 na kierunku lekarsko-dentystycznym przyjęto na I rok studiów stacjonarnych 81 osób, tj. o jedną więcej od limitu określonego dla Uczelni w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 16 lipca 2019 r. Podobnie na rok 2021/2022 przyjęto na tym kierunku na studia stacjonarne 101 osób, tj. o jedną więcej od limitu określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 22 lipca 2021 r.

Z kolei na studia stacjonarne na kierunku lekarskim na lata akademickie 2020/2021 oraz 2021/2022 przyjęto mniej osób (odpowiednio: o jedną i o dwie osoby) niż wynosiły limity określone przez Ministra Zdrowia. Nie wykorzystano więc w tym zakresie dostępnych miejsc²⁷, mimo że studia stacjonarne na wymienionym kierunku cieszyły się dużym zainteresowaniem, o czym świadczy liczba zainteresowanych kandydatów przypadająca na jedno miejsce: w roku akademickim 2020/2021 – średnio 8,8 (2941 osób przy 334 miejscach), zaś w kolejnym – średnio 9,9 (3314 przy 334).

W pozostałym zakresie w poszczególnych latach akademickich z okresu objętego kontrolą NIK liczba osób przyjętych na pierwszy rok studiów na kierunkach lekarskim i lekarsko-dentystycznym nie przekraczała limitów określonych w rozporządzeniach Ministra Zdrowia²⁸.

Dyrektor CEM wyjaśniła, że terminy zakończenia rekrutacji na poszczególnych kierunkach zostały określone w stosownych uchwałach Senatu. Jeżeli przed datą końcową rekrutacji Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna prowadząca dane postępowanie stwierdziła, że część miejsc pozostaje nieobsadzona (np. w wyniku rezygnacji osób wstępnie zakwalifikowanych), podejmowała działania zmierzające do uzupełnienia listy o kolejne osoby. Brała przy tym pod uwagę kolejność wynikającą z rankingu punktowego i ustalonych w danym naborze preferencji (tj. istotności ocen z poszczególnych przedmiotów). Czasem dochodziło do sytuacji, gdy poszczególni kandydaci mieli taką samą liczbę punktów. Tym samym np. w sytuacji dwóch wolnych miejsc komisja mogła albo przyjąć jedną osobę, co skutkowałoby niewypełnieniem limitu o jedno miejsce, albo też przyjąć trzy osoby (w tym dwie o takiej samej liczbie punktów), co powodowało przekroczenie limitu miejsc. Z kolei przypadki niepełnego wykorzystania limitu dostępnych miejsc na studiach stacjonarnych miały miejsce wówczas, gdy: a) z uwagi na krótki okres pozostały do zakończenia rekrutacji (bliski upływ terminu określonego w uchwale Senatu) komisji nie udało się uzupełnić listy osób zakwalifikowanych o odpowiednie kandydatury osób z listy rezerwowej (np. nie wszystkie te dodatkowo zakwalifikowane osoby przedłożyły w wyznaczonym terminie dokumenty potwierdzające dane wprowadzone do systemu rekrutacyjnego); b) kandydat zrezygnował ze studiów już po formalnym zatwierdzeniu listy osób przyjętych,

²⁷ W wyniku rekrutacji na studia stacjonarne na kierunku lekarskim na rok akademicki 2020/2021 przyjęto 333 osoby, podczas gdy limit miejsc wynosił 334 (330 miejsc na jednolite studia magisterskie prowadzone w formie studiów stacjonarnych w języku polskim oraz cztery miejsca na jednolite studia magisterskie prowadzone w formie studiów stacjonarnych w języku polskim, przeznaczone dla cudzoziemców – przy czym niewykorzystany limit miejsc dla cudzoziemców zwiększał limit miejsc na jednolitych studiach magisterskich prowadzonych w formie studiów stacjonarnych w języku polskim). W kolejnym roku przyjęto 332 osób przy analogicznym limicie 334 miejsc.

²⁸ Z 16 lipca 2019 r., 16 lipca 2020 r. i 22 lipca 2021 r.

podczas gdy komisja nie mogła już prowadzić dalszego postępowania rekrutacyjnego. Dyrektor CEM zaznaczyła, że w roku akademickim 2021/2022 Rektor Uczelni w dniu 3 listopada 2021 r. uwzględnił odwołanie jednego z kandydatów, który zajmował pierwszą pozycję na liście rezerwowej w dniu zakończenia rekrutacji – w wyniku tego uzyskał on wpis na I rok studiów stacjonarnych na kierunek lekarski (przed tym rozstrzygnięciem pozostawał studentem I roku na studiach niestacjonarnych). W konsekwencji liczba miejsc niewykorzystanych w ramach limitu uległa zmniejszeniu z dwóch do jednego.

(akta kontroli str. 216, 471-472, 476-478)

Na studia niestacjonarne anglojęzyczne na kierunkach lekarskim i lekarsko-dentystycznym przyjęto w każdym z lat akademickich 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022 mniejszą liczbę osób, niż wynosiły limity dla studiów prowadzonych w innym języku niż polski, określone przez Ministra Zdrowia w przytoczonych wyżej rozporządzeniach²⁹. Dyrektor CEM wyjaśniła, że głównymi powodami niepełnego obsadzenia tych miejsc były: niewypełnienie wymogów formalnych przez kandydatów, którzy złożyli wniosek o przyjęcie na studia (np. brak wymaganych dokumentów, niewniesienie opłaty rekrutacyjnej); brak wymaganej liczby punktów u kandydatów, którzy spełnili wymogi formalne wniosku o przyjęcie na studia; w przypadku kierunku lekarsko-dentystycznego – dodatkowo liczba kandydatów mniejsza niż liczba dostępnych miejsc.

(akta kontroli str. 216, 472, 478)

1.2. Wysokość opłaty rekrutacyjnej określały zarządzenia Rektora Uczelni³⁰. Ustalona stawka opłaty obowiązująca w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 w wysokości 85 zł była zgodna z § 38 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów³¹ (dla kierunku techniki dentystyczne³², na którym egzamin wstępny zakładał dodatkowo przeprowadzenie sprawdzianu manualnego, opłata wynosiła 100 zł zgodnie z § 38 pkt 2 ww. rozporządzenia).

Wewnętrzne regulacje Uczelni nie przewidywały możliwości zwalniania kandydatów z opłaty rekrutacyjnej, określały natomiast przypadki, w których przysługiwało prawo zwrotu wniesionej opłaty. Zwrot przysługiwał na podstawie pisemnego wniosku kandydata w razie: odstąpienia przez Uczelnię od uruchomienia kierunku, dokonania nadpłaty opłaty rekrutacyjnej, bądź też wniesienia opłaty po terminie.

Fakt terminowego wniesienia opłaty rekrutacyjnej w odpowiedniej wysokości był potwierdzany przez komisję rekrutacyjną na etapie formalnej oceny kandydaty. Na dzień zakończenia czynności kontrolnych brak było możliwości przeprowadzenia pełnej i kompleksowej oceny pod tym kątem w odniesieniu do postępowań zakończonych w kontrolowanych latach akademickich. Koordynator Biura Rekrutacji wyjaśniła, że Biuro dysponuje pełnymi danymi osobowymi kandydatów tylko w odniesieniu do postępowań rekrutacyjnych na bieżący rok akademicki. W przypadku postępowań z lat ubiegłych dane zostały zanonimizowane, zgodnie z zasadą minimalizacji danych, i służą do celów statystycznych. Biuro dysponuje danymi elektronicznymi kandydatów na studia tylko w ograniczonym zakresie,

²⁹ Tym samym na kierunku lekarskim na niestacjonarne studia anglojęzyczne przyjęto w roku akademickim 2019/2020 135 osób, co stanowiło 67,5% z liczby dostępnych miejsc (200); również w kolejnych dwóch latach obłożenie pozostawało na zbliżonym poziomie – na rok 2020/2021 przyjęto 120 osób przy dostępnych 180 miejscach (66,7%), zaś na rok 2021/2022 przyjęto 117 osób przy 170 miejscach (68,8%). Na kierunku lekarsko-dentystycznym przyjęto na rok akademicki 2019/2020 46 osób przy limicie 70 miejsc (65,7%), a w dwóch kolejnych latach: 18 osób przy limicie 70 (25,7%) oraz 13 przy limicie 50 (26%).

³⁰ Nr: 33/2019 z 8 kwietnia 2019 r., 35/2020 z 2 kwietnia 2020 r. i 61/2021 z 12 kwietnia 2021 r.

³¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 661, ze zm. (dalej: rozporządzenie w sprawie studiów).

³² W roku akademickim 2019/2020 również na kierunku ratownictwo medyczne.

obejmującym: numer rekrutacyjny, łączną liczbę punktów, rodzaj miejscowości, województwo, typ szkoły, płeć.

(akta kontroli str. 8, 13-17, 322, 342, 363-402, pliki nr 485-487)

Wysokość opłaty dla cudzoziemców realizujących kształcenie w języku angielskim w ramach programu międzynarodowego została określona w ww. zarządzeniach Rektora Uczelni na poziomie 20 euro lub 85 zł (dopuszczono wpłatę w jednej lub drugiej walucie). Jak wyjaśniła Kwestor, Uczelnia ustalając wysokość opłaty rekrutacyjnej bazowała na stawce wynikającej z § 38 rozporządzenia w sprawie studiów (85 zł), wysokość opłaty podana w euro wynikała z przeliczenia dokonanego przy zastosowaniu kursu 4,25 zł/euro. Dyrektor CEM dodała, że Uczelnia dopuszczając możliwość dokonywania opłaty rekrutacyjnej w walucie innej niż PLN kierowała się faktem, iż ustalenie kwoty opłaty rekrutacyjnej wyłącznie w walucie polskiej stanowiłoby nadmierne utrudnienie dla każdej ze stron. Opłata rekrutacyjna byłaby jedynym rodzajem opłaty wnoszonym przez kandydata w walucie polskiej, którą cudzoziemcy co do zasady nie dysponują. Opłata rekrutacyjna wnoszona jest z zagranicy, co powoduje nie dające się uniknąć zagrożenie przeliczenia przez banki kursu waluty po kursie dnia i w ten sposób w skrajnym przypadku jest w stanie spowodować niewpłacenie opłaty rekrutacyjnej w pełnej wysokości i wykluczyć kandydata z rekrutacji z przyczyn formalnych. Alternatywne wpłacenie tytułem opłaty rekrutacyjnej kwoty ustalonej z nadwyżką spowodowałoby konieczność zwrotu wielu kandydatom kwot o znikomej wartości i wykonywanie przelewów bankowych na konta bankowe prowadzone w zagranicznych bankach. Uczelnia każdego roku weryfikowała i aktualizowała zapisy Zarządzenia Rektora, w tym kurs walutowy, co pozwalało na utrzymanie stawki walutowej na poziomie najbardziej zbliżonym do kwoty 85 zł.

(akta kontroli str. 8, 322, 342, 363-402, pliki nr 485-487; str. 472, 478-479)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Uczelni w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Uczelni w zbadanym zakresie.

OBSZAR

2. Realizacja programów kształcenia w zakresie obowiązujących standardów i wymogów jakościowych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Realizacja przez Uczelnię standardów kształcenia była przedmiotem kontroli (wizytacji) podejmowanych przez Polską Komisję Akredytacyjną (dalej: PKA). W wyniku wizyt przeprowadzonych: w marcu 2021 r. – w zakresie kierunku położnictwo (I i II stopnia), w styczniu 2021 r. – kierunku farmacja, PKA wydała oceny pozytywne (następne oceny programowe zostały przewidziane na rok akademicki 2026/2027).

W okresie wcześniejszym wizytacje PKA zostały przeprowadzone m.in. w zakresie kierunków³³: pielęgniarstwo I i II st. (w grudniu 2015 r.), lekarsko-dentystycznym (w maju 2017 r.), fizjoterapia (w kwietniu 2017 r.) i lekarskim (w styczniu 2018 r.). W przypadku kierunku pielęgniarstwo I i II st. PKA wydała ocenę wyróżniającą, wskazując że Uczelnia: sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych celów kształcenia, liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w Uczelni działa wewnętrzny system

³³ Materiały z wizytacji udostępniono na stronie <https://www.pka.edu.pl/ocena/baza-uczelni-jednostek-i-kierunkow-ocenionych/>

zapewniania jakości zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów. W przypadku pozostałych ww. kierunków PKA uznała, że Uczelnia w pełni spełnia wymagania kadrowe, programowe, organizacyjne i dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną. Terminy kolejnych wizyt wyznaczono na lata 2023/2024-2026/2027.

(akta kontroli str. 8, 322-324, 363-402, pliki nr 143, 489-490)

Analiza próby programów studiów na kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwo, położnictwo, ratownictwo medyczne i fizjoterapia dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2021/2022 wykazała, że programy odpowiadały wymogom określonym przepisami rozporządzenia w sprawie standardów kształcenia, a także rozporządzenia w sprawie studiów, w zakresie ogólnej liczby godzin, łącznej liczby punktów ECTS, treści kształcenia, liczby godzin i punktów ECTS w zakresie nauczania praktycznego, zakresu i liczby godzin praktyk zawodowych.

W Uczelni funkcjonował System Doskonalenia Jakości Kształcenia, służący monitorowaniu i analizowaniu jakości procesu kształcenia, zapewnieniu wsparcia i możliwości rozwoju studentom i pracownikom Uczelni. W ramach wydziałów powołano zespoły: ds. programów studiów, ds. metod oceny, ewaluacji realizacji programów studiów, ds. rozwoju i ewaluacji kadry dydaktycznej i studentów, ds. rekrutacji, akredytacji i współpracy międzynarodowej.

W związku z epidemią SARS-CoV-2 modyfikacji ulegały programy studiów dotyczące formy prowadzenia kształcenia studentów z wykorzystaniem nauki zdalnej (online). Programy kształcenia na kierunkach położnictwo, ratownictwo medyczne oraz fizjoterapia, oparte na standardach kształcenia, posiadały limity procentowe godzin, dające możliwość prowadzenia kształcenia zdalnego. W zaistniałej sytuacji wydziałowy zespół ds. programów studiów dostosowywał programy kształcenia do zapisanych w standardach limitów godzin kształcenia zdalnego.

(akta kontroli str. 363-402, pliki nr 199, 688-735; str. 473, 486-487, 502-505)

2.2. Uczelnia ustaliła: program, formę, terminy odbywania praktyk zawodowych oraz sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się. Zgodnie ze standardem kształcenia praktyki na kierunkach lekarskim i lekarsko-dentystycznym miały charakter praktyk wakacyjnych, mogły być realizowane w jednostkach Uczelni lub innym zakładzie opieki zdrowotnej, z którym miała podpisaną odpowiednią umowę. Osiągnięcie określonego efektu uczenia się przez studenta na odpowiednim poziomie potwierdzał podpisem w karcie praktyk opiekun sprawujący nadzór nad praktyką zawodową. Zaliczenie praktyk odbywało się po ich zakończeniu (potwierdzeniem odbycia praktyk wakacyjnych były wpisy w karcie praktyk). Nadzór nad przebiegiem praktyk w zakresie zgodności z ustalonym programem pełnili opiekunowie, zadaniem koordynatora praktyk zawodowych była ocena realizacji efektów kształcenia wynikających z karty praktyk oraz zaliczenie praktyk w protokole zaliczenia przedmiotu. Hospitacje praktyk przeprowadzane były zgodnie z ustalonym harmonogramem i polegały na wizycie w miejscu praktyki lub telefonicznym kontakcie z osobą prowadzącą praktyki zawodowe.

W przypadku praktyk zawodowych na kierunkach: pielęgniarstwo, położnictwo, fizjoterapia i ratownictwo medyczne Uczelnia ustalała: program, formę, terminy odbywania praktyk oraz sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się z uwzględnieniem organizacji kształcenia, określonej w *Procedurze kształcenia praktycznego* oraz *Regulaminie kształcenia praktycznego* na Wydziale Nauk o Zdrowiu. Kształcenie praktyczne student odbywał w wyznaczonych podmiotach leczniczych, pod nadzorem opiekunów, zgodnie z obowiązującym w danym roku akademickim planem zajęć i harmonogramem oraz programem studiów. Zakres

czynności realizowanych w ramach praktyki zawodowej określały: regulamin praktyk, programy praktyk i opracowany na ich podstawie wykaz umiejętności zapisany w formie efektów uczenia się wynikających ze standardów kształcenia. Przebieg kształcenia praktycznego na studiach dokumentowany był w Dzienniczku Umiejętności Praktycznych/dzienniczku praktyk. Uzyskanie określonej kompetencji przez studenta na odpowiednim poziomie potwierdzał nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia praktyczne lub opiekun kształcenia praktycznego w instytucji (sprawujący nadzór nad praktyką zawodową).

Weryfikacja efektów praktyk odbywała się również w ramach hospitacji przeprowadzanych w formie stacjonarnej lub telefonicznej.

(akta kontroli str. 363-402, pliki nr 119-130; str. 473, 487-492)

2.3. Kontrolą objęto przygotowanie programu studiów na kierunku lekarskim dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2021/2022. Senat uchwałą nr XXXV/2020 z 16 grudnia 2020 r. określił wytyczne dotyczące projektowania i ustalania programów studiów na studiach I i II stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich prowadzonych na Uczelni. Wytyczne (stanowiące załącznik do uchwały) przewidywały m.in., że dany wydziałowy zespół ds. programów studiów ustalając program studiów bierze pod uwagę wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów, analizę zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, opinie interesariuszy, dobre praktyki oraz doświadczenia i wzorce międzynarodowe. Stwierdzono, że ww. program dla kierunku lekarskiego został przygotowany zgodnie z procedurą określoną w wytycznych ustalonych przez Senat; projekt programu studiów, przygotowany przez Wydziałowy zespół ds. programu studiów dla kierunku lekarskiego, przed uchwaleniem przez Senat został przedłożony Radzie ds. Kształcenia oraz Samorządowi Studenckiemu celem zaopiniowania, pozyskano również opinie interesariuszy. Zmiany w programie studiów, zarówno w danym, jak i w przyszłych cyklach kształcenia, były omawiane w trakcie cyklicznych zebrań Wydziałowego zespołu ds. programu studiów.

(akta kontroli str. 363-402, pliki nr 187, 394-407, 412, 416, 702-704; str. 437-470)

2.4. Zajęcia na studiach stacjonarnych prowadzone były odrębnie od zajęć na studiach niestacjonarnych. Zajęcia praktyczne odbywały się w innych terminach, w różnych podmiotach leczniczych i z różnymi opiekunami.

(akta kontroli str. str. 363-402, pliki 129-130; str. 473, 493)

2.5. Liczba studentów na studiach stacjonarnych na kierunku lekarskim w roku akademickim 2019/2020³⁴ wynosiła 1648, w roku 2020/2021 – 1743, zaś w roku 2021/2022 – 1836; wskaźnik prezentujący liczbę nauczycieli akademickich w przeliczeniu na jednego studenta kształtował się w tych latach na poziomach odpowiednio: 0,43, 0,38 i 0,41. Liczba studentów na studiach stacjonarnych na kierunku lekarsko-dentystycznym w ww. latach wynosiła: 397, 398 i 416, a przytoczony wskaźnik wynosił odpowiednio: 0,72, 0,77 i 0,78. Na jednolite studia magisterskie na kierunku fizjoterapia w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 uczęszczało: 199, 255 oraz 319 studentów, natomiast na jedną uczącą się osobę przypadło średnio: 0,82, 0,67 i 0,55 nauczyciela (przy czym wzrastała liczba nauczycieli akademickich na tym kierunku). Na studiach stacjonarnych I stopnia na kierunku pielęgniarstwo kształciło się w tym okresie: 480, 481 i 416 osób (wskaźnik wyniósł: 0,39, 0,38 i 0,44), zaś na studiach II stopnia – 222, 216 i 211 osób (0,59, 0,38 i 0,44). Edukację na studiach stacjonarnych I stopnia na kierunku położnictwo w trzech kolejnych ww. latach pobierało: 215, 226 i 233 osób (wskaźnik

³⁴ Dane na dzień 31 grudnia 2019 r. Pozostałe dane w niniejszym punkcie wystąpienia pokontrolnego również podano według stanów na dzień kończący rok kalendarzowy semestru zimowego danego roku akademickiego.

wyniósł: 0,76, 0,76 i 0,68), a na studiach II stopnia – 100, 101 i 99 osób (0,60, 0,56 i 0,60). Na każdego z 93, 90 i 101 studentów przyswajających w latach 2019/2020-2021/2022 wiedzę na studiach I stopnia na kierunku ratownictwo medyczne przypadało średnio: 1,44, 1,07 i 1,41 nauczyciela.

Na studiach niestacjonarnych na kierunku lekarskim kształciło się w latach 2019/2020-2021/2022 odpowiednio: 1351, 1353, i 1338 osób, zaś liczba nauczycieli akademickich w przeliczeniu na jednego studenta wynosiła średnio: 0,54, 0,57 i 0,55. Liczba studentów na studiach niestacjonarnych na kierunku lekarsko-dentystycznym w ww. latach wynosiła: 388, 345 i 236, a przytoczony wskaźnik wynosił odpowiednio: 0,97, 1,06 i 1,49.

(akta kontroli str. 230-231)

2.6. W odniesieniu do lat akademickich objętych kontrolą nie wpłynęły żadne skargi studentów dotyczące sposobu realizacji programu kształcenia.

(akta kontroli str. 8-9, 324, 343-362)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Uczelni w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Uczelni w zbadanym zakresie.

OBSZAR

3. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia

Opis stanu
faktycznego

3.1. Zapewnieniu nadzoru nad jakością kształcenia w roku akademickim 2019/2020 służył Uczelniany System Doskonalenia Jakości Kształcenia (dalej: USDJK), przyjęty uchwałą Senatu. W ramach USDJK zadania realizował Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (dalej: UZJK) oraz Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia (dalej: WKJK), a także Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia. W skład UZJK i WKJK wchodził m.in. wybrani nauczyciele akademicy, reprezentanci studentów i doktorantów. Do zadań UZJK należało m.in. opracowywanie jednolitych procedur służących doskonaleniu jakości kształcenia, koordynacja corocznych badań ankietowych, analiza wyników uniwersyteckich badań ankietowych oraz publikowanie wyników oceny jakości kształcenia. Do zadań WKJK należało m.in. przedstawianie dziekanowi propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na wydziale. Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia na podstawie analizy sprawozdań WKJK przedstawiał Senatowi coroczne sprawozdanie z funkcjonowania USDJK.

W celu zapewnienia jakości kształcenia realizowano coroczne ankiety i hospitacje zajęć dydaktycznych. Ankiety obejmowały ocenę osób prowadzących zajęcia oraz ocenę samych zajęć, ocenę realizacji praktyk zawodowych oraz jakości obsługi studentów i warunków studiowania. Hospitacjom podlegały wszystkie rodzaje zajęć dydaktycznych, przewidziane planem i programem kształcenia.

Od roku akademickiego 2020/2021 w miejsce dotychczasowych rozwiązań na Uczelni wprowadzono System Doskonalenia Jakości Kształcenia (dalej: SDJK) w celu monitorowania i analizowania jakości procesu kształcenia, a także prowadzenia polityki informacyjnej w zakresie jakości kształcenia. W ramach ww. systemu na poziomie wydziałowym powołano Wydziałowy Zespół ds. programów studiów, odpowiedzialny m.in. za opracowanie projektów nowych lub zmianę dotychczasowych programów i planów studiów. Monitorowanie oraz okresowy przegląd programów kształcenia odbywały się w sposób ciągły przy udziale Wydziałowego Zespołu ds. metod oceny, ewaluacji realizacji programów studiów. Do zadań tego Zespołu należała m.in. coroczna merytoryczna weryfikacja sylabusów, karty praktyk, dzienniczków umiejętności praktycznych, koordynacja

procedury hospitacji na wydziałach, analiza wyników ankietyzacji, analiza wyników egzaminów i zaliczeń.

(akta kontroli str. 9, 325-329, 363-402, pliki nr 615-621)

Hospitacjom podlegały wszystkie rodzaje zajęć dydaktycznych przewidziane planem i programem studiów, realizowane na wszystkich poziomach i formach, w tym: w trybie nauki zdalnej. Z przeprowadzonych hospitacji sporządzano protokoły, a ocena dotyczyła sposobu prowadzenia zajęć, zgodności treści z przyjętymi efektami uczenia się i skuteczności osiągania założonych efektów nauki. Protokoły z hospitacji stanowiły podstawę opracowania zbiorczych rocznych raportów końcowych. Oceny hospitowanych zajęć były pozytywne, odnotowano pojedyncze przypadki prowadzenia zajęć przez inne osoby niż wykazane w przydziałach dydaktycznych (z uwagi np. na przyczyny zdrowotne), niezgłaszanie zmiany sal, w których odbywały się zajęcia, bądź zmiany terminu prowadzenia zajęć, a w przypadku zajęć prowadzonych online – przypadki problemów technicznych. Zaplanowane działania naprawcze dotyczyły m.in. zaplanowania hospitacji w oparciu o ostateczną formę przydziałów dydaktycznych oraz zorganizowania regularnych spotkań studentów z Pełnomocnikiem Dziekana ds. Jakości Kształcenia w celu identyfikacji na bieżąco możliwych nieprawidłowości i przeprowadzenia wizyt ewaluacyjnych.

(akta kontroli str. 9, 329-330, 363-402, pliki nr 153-163)

Do roku akademickiego 2019/2020 na Uczelni prowadzone były coroczne badania ankietowe wśród studentów (od roku 2020/2021 badania prowadzono w każdym semestrze). Badaniem objęci byli wszyscy studenci polskojęzyczni (od roku 2020/2021 – również anglojęzyczni) na wszystkich poziomach i formach studiów. Badania dotyczyły jakości prowadzonych zajęć, oceniano prowadzących zajęcia, realizowane praktyki oraz pracę dziekanatu. Ankiety przeprowadzono w formie elektronicznej, za pośrednictwem indywidualnych kont studentów. Wyniki badań opracowywano w formie raportów i upubliczniano na stronie Uczelni. Wyniki stanowiły też podstawę analiz prowadzonych ze strony jednostek Uczelni odpowiedzialnych za zapewnienie jakości kształcenia. Sygnalizowały one m.in. potrzebę podjęcia działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie relatywnie niskiej zwrotności ankiet, która wynosiła od kilku do kilkunastu procent.

Badania za rok akademicki 2019/2020 wykazały, że najlepiej ocenianymi aspektami kształcenia na Uczelni były: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do zajęć (ocena 4,69 na pięciostopniowej skali) oraz dostępność nauczyciela dla studentów w czasie zajęć oraz konsultacji (4,70). Najniżej oceniono aspekty kształcenia związane z przekazywaniem tej wiedzy: umiejętność przekazywania wiedzy przez nauczyciela oraz umiejętność budowania relacji ze studentami.

W ankietach przeprowadzonych w latach akademickich 2020/2021-2021/2022 studenci pozytywnie ocenili jakość prowadzonej na Uczelni pracy dydaktycznej. Najniższy odsetek odpowiedzi uzyskał aspekt dotyczący dostępności nauczyciela dla studenta w trakcie konsultacji. Zdaniem Zastępcy Dyrektora CEM mogło to wynikać z relatywnie dużego odsetka odpowiedzi „nie mam zdania”, spowodowanego np. brakiem potrzeby ze strony respondentów do takiej formy kontaktu z prowadzącymi zajęcia.

(akta kontroli str. 9, 330-332)

Jako mierniki stopnia realizacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się stosowano oceny z każdego rodzaju zajęć. Zastępca Dyrektora CEM wyjaśniła, że weryfikacja osiąganych efektów uczenia się w zakresie nauk podstawowych odbywała się na podstawie ocen śródk okresowych studentów oraz oceny końcowej, wymiernym kryterium był też wysoki poziom zdawalności Lekarskiego Egzaminu Końcowego i Lekarsko-dentystycznego Egzaminu Końcowego. Po zakończonym

cyklu kształcenia studenci oceniali proces nauczania w formie ankiet. Biuro Karier Uczelni od 2011 r. realizowało badania losów zawodowych absolwentów Uczelni na rynku pracy. Jednym z celów badania było określenie poziomu, w jakim stopniu studia przygotowały studentów do wykonywania zawodu. Zastępca Dyrektora CEM podkreśliła, że pytania dotyczące kwalifikacji i kompetencji konstruowano w oparciu o wzorcowe efekty uczenia się – w przypadku kierunków regulowanych – oraz macierze efektów uczenia się dla pozostałych kierunków realizowanych na Uczelni. Wyniki tych badań stanowiły materiał do prac komisji odpowiedzialnych za poprawę jakości kształcenia na Uczelni. W 2021 r. przeprowadzono też pilotażowe badania online pod kątem oceny kwalifikacji i kompetencji absolwentów w odniesieniu do wymagań pracodawców. Zebrano opinie zakładów pracy, w szczególności tych, które we wcześniejszych latach zatrudniały już absolwentów Uczelni. Analiza odpowiedzi wskazywała na wysoką jakość i poziom wykształcenia absolwentów, akcentowała jednocześnie potrzebę rozwijania ich kompetencji „miękkich”, przydatnych do realizacji zadań zawodowych.

(akta kontroli str. 9, 332-336, 363-402, pliki nr 632, 635)

Zgodnie z obowiązującymi na Uczelni do roku akademickiego 2019/2020 rozwiązaniami w ramach USDJK Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia na podstawie analizy sprawozdań Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia przedstawiał Senatowi coroczne sprawozdanie z efektów funkcjonowania USDJK, a także analizę mocnych i słabych stron procesu kształcenia. Funkcjonujący od roku akademickiego 2020/2021 SDJK przewidywał sporządzanie przez wydziałowe zespoły odpowiedzialne za realizację zadań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia sprawozdań semestralnych z prowadzonej działalności. Zadaniem Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia było sporządzenie sprawozdania z działalności SDJK wraz z planem działań na kolejny rok (sprawozdanie podlegało przedstawieniu Rektorowi, a także podaniu do wiadomości społeczności akademickiej). Na przykładzie sprawozdania przedstawionego przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia w 2020 r. (za rok akademicki 2019/2020) stwierdzono, że sformułowane w nim wnioski koncentrowały się na obszarach związanych z: przygotowaniem i koordynacją corocznych badań ankietowych w zakresie procesu kształcenia, analizą wyników tych badań, a także podnoszeniem świadomości studentów odnośnie do znaczenia ankiet dla oceny i podnoszenia jakości kształcenia. W związku z tym w roku akademickim 2020/2021 oprócz wdrożenia nowego SDJK podjęto kroki w celu zwiększenia zwrotności ankiet studenckich. Dyrektor CEM wyjaśniła, że skrócono czas przesyłania ankiet na konta studenckie (zaraz po zakończeniu zajęć, a nie dopiero po zakończeniu semestru). Studenci byli zachęceni do wzięcia udziału w ankietyzacji poprzez media społecznościowe. Raz w semestrze organizowano Dni Jakości, wykorzystywane m.in. do promowania ankietyzacji. We współpracy z Samorządem Studenckim oraz nauczycielami został nagrany film promujący wypełnianie ankiet. Efekt tych działań widoczny był dopiero w roku akademickim 2021/2022, gdy zwrotność ankiet sięgała 12% w porównaniu do roku 2019/2020 z poziomem 7%. Wyniki z ankiet wypełnianych przez studentów pełniły istotną rolę jako część składowa oceny ewaluacji i oceny okresowej nauczycieli.

(akta kontroli str. 9, 332-336, 363-402, pliki nr 146-147, 164-191; str. 473, 484-486)

Uczelnia monitorowała kariery zawodowe absolwentów, wykorzystując w tym celu ankiety wysyłane do nich po trzech latach od ukończenia studiów. Zastępca Dyrektora CEM wyjaśniła, że ostatnie takie badanie zostało zrealizowane dla rocznika 2016/2017 (do celów kontroli przedstawiono opracowanie pt. *Losy zawodowe absolwentów Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Rocznik 2015/2016 i 2016/2017*). Przyjęta częstotliwość badania wynikała ze specyfiki studiów medycznych i konieczności odbywania stażów przygotowujących do wykonywania

zawodu; założony czas wysyłania ankiet uwzględniał realny okres podjęcia faktycznego zatrudnienia. Opracowanie zbiorcze raportu dla rocznika 2015/2016 oraz 2016/2017 wynikało z małej frekwencji odpowiedzi respondentów. Badanie dla rocznika 2017/2018 zostało zrealizowane, jednak z uwagi na bardzo niską zwrotność odpowiedzi (na temat niektórych kierunków studiów wypowiedziały się dwie osoby) odstąpiono od przygotowania raportu, aby uniknąć wyciągania fałszywych wniosków. Przewidywane jest dołączenie jego wyników do opracowania zbiorczego, łącznie z rocznikiem 2018/2019, dla którego wysyłka ankiet przewidziana jest w roku 2022 (listopad/grudzień), a raport zostanie opracowany w roku 2023. Badanie dla rocznika 2019/2020 zostanie zrealizowane w 2023 r. (listopad/grudzień). Zastępca Dyrektora CEM wyjaśniła, że raporty udostępniane przez Biuro Karier stanowią podstawę do szczegółowej analizy dla kolegium dziekańskiego oraz Wydziałowych Zespołów: ds. programów oraz ds. metod oceny, ewaluacji realizacji programów studiów. Działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników są ważnym elementem doskonalenia procesu dydaktycznego, wpisującym się w wewnętrzny system jakości kształcenia.

Wyniki badania losów zawodowych absolwentów Uczelni wskazywały, że trzy lata po ukończeniu studiów 93% absolwentów było aktywnych zawodowo, a tylko 3,5% nie było aktywnych (nie pracowało i nie studiowało). Większość z nich znalazła zatrudnienie jeszcze w trakcie studiów (15% odpowiedzi) lub wkrótce po zdobyciu dyplomu (23% – w przeciągu miesiąca, kolejne 19% – w okresie od jednego do trzech miesięcy). 69% ankietowanych pracowało w wyuczonym zawodzie (niemal wszyscy z tej grupy – na podstawie umów o pracę). Oceniając z perspektywy czasu studia na Uczelni ankietowani zwracali uwagę na potrzebę zwiększenia liczby zajęć praktycznych, dostosowania programu nauczania do rynku pracy oraz podjęcia współpracy z innymi uczelniami, w tym zagranicznymi. Wśród kompetencji szczególnie istotnych w pracy zawodowej wskazywali, poza wiedzą i umiejętnościami związanymi z ukończonym kierunkiem studiów, kompetencje takie jak: znajomość języka obcego; samodzielność, umiejętność podejmowania decyzji; umiejętność skutecznej komunikacji; umiejętność pracy w zespole.

(akta kontroli str. 9, 337, 363-402, plik nr 635; str. 404, 408)

3.2. W latach akademickich 2019/2020-2021/2022 na kierunku lekarskim odpowiednio 97,2%, 91,0% i 87,6% godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych było przez nauczycieli akademickich zatrudnionych na Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Na kierunku pielęgniarstwo I stopnia wskaźniki te kształtowały się wówczas na poziomach: 93,6%, 91,4% i 84,5%, natomiast na kierunku pielęgniarstwo II stopnia – 88,4%, 95,1% i 88,8%. Odsetek takich zajęć zapewniał zatem spełnienie wymogów wynikających z przepisów art. 73 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce³⁵.

Obsada kadrowa zajęć nie była przedmiotem skarg skierowanych przez pracowników Uczelni lub studentów, czy też uwag sformułowanych w wyniku wizytacji ze strony Państwowej Komisji Akredytacyjnej.

(akta kontroli str. 8-9, 227-229, 322-324, 343-362)

Zasady dokonywania okresowych ocen pracowników Uczelni określały załączniki do statutu Uczelni obowiązującego do dnia 30 września 2019 r., a następnie: zarządzenia Rektora nr: 127/2019 z dnia 22 listopada 2019 r. oraz 133/2021 z dnia 23 września 2021 r. Regulacje określone w ww. zarządzeniach Rektora przewidywały dokonywanie corocznych ewaluacji (cztery kolejne ewaluacje miały złożyć się na ocenę okresową).

³⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.

Na podstawie badania próby 20 pracowników stwierdzono, że dokonane oceny były zgodne z obowiązującymi w Uczelni procedurami. Oceny nauczycieli akademickich uwzględniały m.in. uzyskane przez pracownika osiągnięcia dydaktyczne lub organizacyjne, oceny ze strony bezpośredniego przełożonego, a także średnie oceny wynikające z ankiet wypełnionych przez studentów. Dokonane oceny były wykorzystywane m.in. przy podejmowaniu decyzji o dalszym zatrudnieniu pracowników, bądź rozpatrywaniu wniosków o zmianę zajmowanego stanowiska.

Zastępca Dyrektora CEM wyjaśniła, że przeprowadzone oceny w formie papierowej były też bazą do tworzenia indywidualnych rocznych rankingów nauczycieli, które stanowiły podstawę do przyznawania nagród. Wyniki ewaluacji i ankietyzacji pozwalały na bieżąco określić zaangażowanie oraz aktywność nauczycieli w procesie dydaktycznym i ich predyspozycje do prowadzenia zajęć.

(akta kontroli str. 9, 337-338, 363-402, pliki nr 417-482, 636-638)

3.3. W okresie objętym kontrolą Uczelnia dysponowała 20 salami wykładowymi o powierzchni 2,9 tys. m², a także 259 salami ćwiczeniowymi i seminaryjnymi o powierzchni 11,9 tys. m². Wskaźnik mierzony liczbą studentów przypadających na jedną salę wykładową miał tendencję malejącą i kształtował się na poziomach: w roku akademickim 2019/2020 – 354,6, w roku akademickim 2020/2021 – 350,2 i w roku akademickim 2021/2022 – 344,2. Podobny wskaźnik mierzony liczbą studentów przypadających na salę ćwiczeniową i seminaryjną wynosił w tych latach akademickich odpowiednio: 27,4, 27,0 i 26,5. W strukturze Uczelni funkcjonowało Centrum Symulacji Medycznej.

Biblioteka Główna i jej Filia Studencka w Centrum Symulacji Medycznej na koniec 2019 r. i 2020 r. zapewniały 210 miejsc dla czytelników, natomiast na koniec 2021 r. – 187 miejsc. Jednocześnie zwiększyła się liczba stanowisk komputerowych dostępnych dla użytkowników – na koniec: 2019 r., 2020 r. i 2021 r. wynosiła odpowiednio: 20, 38 oraz 38. Dostępne dla studentów zasoby biblioteczne obejmowały: książki i czasopisma papierowe (według stanu na koniec: 2019 r., 2020 r. i 2021 r. odpowiednio: 206,1 tys., 205,4 tys. i 182,7 tys. pozycji), książki elektroniczne (analogicznie: 54,1 tys., 211,6 tys. i 211,1 tys.), czasopisma elektroniczne (7,2 tys., 7,9 tys. i 8,8 tys.) oraz opłacony dostęp do baz danych (59 baz w 2019 r. oraz 63 według stanu na koniec 2020 r. i 2021 r.). Zasoby elektroniczne były dostępne dla studentów i pracowników Uczelni również w sposób zdalny, spoza sieci uczelnianej.

Polska Komisja Akredytacyjna w wyniku przeprowadzonych wizyt³⁶ pozytywnie oceniła infrastrukturę i bazę dydaktyczną Uczelni, co znalazło odzwierciedlenie w treści raportów zespołów oceniających PKA³⁷. W ocenie PKA Uczelnia zapewniła warunki do prawidłowej realizacji założonych efektów uczenia się oraz skutecznej obsługi procesu dydaktycznego, posiadała właściwą liczbę i powierzchnię sal dydaktycznych, pracowni specjalistycznych oraz środki dydaktyczne. Baza dydaktyczna i struktura organizacyjna Uczelni dostosowana była do specyfiki kierunków. Studentom zapewniono dostęp do aparatury i materiałów dydaktycznych, umożliwiających wykonanie zadań wynikających z programu studiów. Miejsca praktyk zawodowych były dobrane zgodnie z ustalonymi kryteriami i umożliwiały osiągnięcie celów i wszystkich zakładanych efektów uczenia. Infrastruktura dydaktyczna Uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywały

³⁶ W okresie objętym kontrolą lub w latach poprzedzających ten okres.

³⁷ M.in. raporty z wizyt przeprowadzonych: w marcu 2021 r. – w zakresie kierunku położnictwo (I i II stopnia), w styczniu 2021 r. – kierunku farmacja. W okresie poprzedzającym okres objęty kontrolą wizytacje PKA zostały przeprowadzone m.in. w zakresie kierunków: pielęgniarstwo I i II st. (w grudniu 2015 r.), lekarsko-dentystycznym (w maju 2017 r.), fizjoterapia (w kwietniu 2017 r.) i lekarskim (w styczniu 2018 r.). We wszystkich raportach PKA stwierdziła, że infrastruktura i baza dydaktyczna Uczelni w pełni spełnia postawione wymogi, natomiast w zakresie kierunku lekarskiego – sformułowała ocenę wyróżniającą.

się zajęcia, były zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia, określonych w rozporządzeniu w sprawie standardów kształcenia. Infrastruktura, którą dysponowała Uczelnia, zabezpieczała osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia.

Baza dydaktyczna spełniała wymogi § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących kształcenia pielęgniarek i położnych³⁸.

Baza dydaktyczna nie była przedmiotem uwag PKA, jak również skarg studentów lub pracowników Uczelni.

(akta kontroli str. 8-10, 322-324, 340-341, 343-362, 363-402, pliki nr 489-490)

Liczebność grup studenckich w ramach poszczególnych form zajęć dydaktycznych została określona w zarządzeniach Rektora. W zakresie studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 (lub później) zastosowanie miało zarządzenie nr 9/2019 z 12 lutego 2019 r.³⁹, które w okresie objętym kontrolą nie ulegało zmianom. Najmniejszą liczebność grup przewidziano dla ćwiczeń klinicznych oraz zajęć praktycznych realizowanych na Wydziale Nauk o Zdrowiu (w poszczególnych kategoriach liczebność wynosiła od 5 do 10 osób). Ustalone przez Rektora limity osób podlegały uwzględnieniu w opracowanych planach studiów.

W odniesieniu do lat akademickich objętych kontrolą nie wpłynęły skargi studentów lub pracowników Uczelni, odnoszące się do liczebności grup, również PKA nie formułowała uwag w tym zakresie.

(akta kontroli str. 8-9, 324, 343-362, 363-402, pliki nr 192-197, 489-490, 688-735; str. 472, 479)

W roku akademickim 2020/2021 średnie obciążenie dydaktyczne studentów⁴⁰ studiów stacjonarnych na kierunku lekarskim wahało się od trzech do siedmiu godzin dziennie, od 17 do 33 godz. tygodniowo oraz od 252 do 490 godz. semestralnie; analogicznie wielkości te kształtowały się w przypadku polskojęzycznych studiów niestacjonarnych. Dla studiów stacjonarnych na kierunku lekarsko-dentystycznym obciążenie wynosiło od pięciu do siedmiu godzin dziennie (analogicznie na polskojęzycznych studiach niestacjonarnych), od 25 do 35 godz. tygodniowo (na niestacjonarnych: od 27 do 35) oraz od 370 do 530 godz. semestralnie (na niestacjonarnych: od 402 do 530). Na kierunku pielęgniarstwo studia stacjonarne I stopnia obciążenie wahało się od 10 do 12 godz. dziennie, od 49 do 60 godz. tygodniowo oraz od 740 do 895 godz. semestralnie, natomiast na studiach stacjonarnych II stopnia od dwóch do sześciu godzin dziennie, od ośmiu do 32 godz. tygodniowo oraz od 120 do 475 godz. semestralnie. Na kierunku położnictwo studia stacjonarne I stopnia obciążenie wynosiło od 10 do 13 godz. dziennie, od 49 do 67 godz. tygodniowo oraz od 735 do 1010 godz. semestralnie, natomiast na studiach stacjonarnych II stopnia od dwóch do sześciu godzin dziennie, od ośmiu do 32 godz. tygodniowo oraz od 120 do 475 godz. semestralnie. Średnie obciążenie dydaktyczne studentów na kierunku fizjoterapia (jednolite studia stacjonarne magisterskie) w badanym roku akademickim wahało się od sześciu do 11 godz. dziennie, od 30 do 53 godz. tygodniowo oraz od 450 do 795 godz.

³⁸ Dz. U. poz. 970.

³⁹ Ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 23/2019 Rektora Uczelni z dnia 15 marca 2019 r. We wcześniejszym okresie obowiązywało zarządzenie nr 39/2017 Rektora Uczelni z dnia 25 kwietnia 2017 r. (ze zm.).

⁴⁰ Dane z wyłączeniem praktyk i w zaokrągleniu do pełnych godzin.

semestralnie⁴¹. W zależności od kierunku studiów zajęcia zaczynały się najwcześniej od 7.00, a kończyły najpóźniej o 21.30.

W okresie objętym kontrolą studenci i pracownicy Uczelni nie składali skarg dotyczących harmonogramu studiów.

(akta kontroli str. 8-9, 324, 343-362, 363-402, pliki nr 3-111; str. 473, 479-483)

3.4. W cyklu kształcenia rozpoczynającym się w roku akademickim 2019/2020 na kierunku lekarskim na studiach stacjonarnych łączny wymiar godzin przeznaczonych na ćwiczenia, praktyki zawodowe i praktyczne nauczanie kliniczne wynosił 4476, a zajęcia te odpowiadały za 77% wszystkich godzin zajęć realizowanych w całym cyklu kształcenia. W cyklu inaugurowanym rok później wymiar ww. zajęć wynosił 4516 godzin (stanowiły one 78,4% godzin wszystkich zajęć), natomiast w cyklu rozpoczynającym się w roku 2021/2022 ich wymiar wynosił 4480 godzin (co odpowiadało 77,7% godzin wszystkich zajęć).

W cyklu kształcenia rozpoczynającym się w roku akademickim 2019/2020 na kierunku lekarsko-dentystycznym na studiach stacjonarnych na ćwiczenia, praktyki zawodowe oraz praktyczne nauczanie kliniczne przewidziano łącznie 4554 godzin, co stanowiło 89,7% ogólnego wymiaru godzin (analogicznie w cyklu inaugurowanym w roku 2020/2021). W cyklu rozpoczynającym się w roku 2021/2022 wymiar godzin tych zajęć wynosił 4531 i odpowiadał za 89,6% ogólnego wymiaru zajęć.

Łączna liczba godzin zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo I stopnia dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2019/2020 wynosiła 2300 i odpowiadała za 48,7% ogólnego wymiaru godzin. W cyklach rozpoczynających się w dwóch kolejnych latach liczba ww. godzin pozostawała na tym samym poziomie i wynosiła 2300, stanowiąc odpowiednio 47,8% i 48,7% wszystkich godzin zajęć. Na kierunku pielęgniarstwo II stopnia dla praktyk zawodowych przewidziano w trzech cyklach kształcenia rozpoczynających się w latach akademickich 2019/2020-2021/2022 wymiar odpowiednio 220, 220 i 200 godzin, co stanowiło: 16,5%, 16,5% oraz 15,4% ogólnego wymiaru wszystkich zajęć.

Na kierunku położnictwo I stopnia przewidziano zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w łącznym wymiarze 2300 godzin (co stanowiło 48,7% wszystkich godzin zajęć), zaś na kierunku położnictwo II stopnia wymiar praktyk zawodowych wynosił 200 godzin i odpowiadał za 15,4% ogólnego wymiaru zajęć. Dane te pozostawały niezmiennie dla cykli kształcenia rozpoczynających się w latach akademickich 2019/2020-2021/2022.

Dyrektor CEM wyjaśniła, że zmiany wymiaru godzin zajęć praktycznych realizowanych w ww. formach zostały wprowadzone na niektórych kierunkach, w związku z dostosowywaniem programów kształcenia do istniejących potrzeb. Uczelnia dbała przy tym o zachowanie zgodności programów kształcenia (przedmiotów, liczby godzin, punktów ECTS⁴²) z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 473, 493-496)

Na podstawie badania dokumentacji dotyczącej przebiegu praktyk 20 studentów (kierunki lekarski i lekarsko-dentystyczny) stwierdzono, że w kartach praktyk zamieszczano m.in. informacje o: nazwie uczelni, danych osobowych studenta, numerze albumu, nazwie i adresie miejsca odbywania praktyk. W dokumentacji odnotowywano zakresy czynności i nabyte przez studentów efekty kształcenia,

⁴¹ W roku akademickim 2020/2021 prowadzono również kształcenie na kierunku fizjoterapia na II roku studiów stacjonarnych II stopnia. Dzielne obciążenie dydaktyczne studentów wynosiło około dziewięć godzin, tygodniowe – od 45 do 46 godzin i semestralne – od 670 do 695 godzin.

⁴² Europejski system transferu i akumulacji punktów (European Credit Transfer and Accumulation System – ECTS).

a także informacje o zaliczeniach poszczególnych umiejętności, potwierdzone podpisem podmiotu leczniczego, w którym odbywano było praktyczne nauczanie, podpisem opiekuna i koordynatora praktyk.

(akta kontroli str. 363-402, pliki nr 131-141)

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną związaną z SARS-CoV-2 Rektor określił w drodze zarządzenia nr 34/2020 z 2 kwietnia 2020 r. sposób realizacji zajęć dydaktycznych w okresie zawieszenia działalności Uczelni. W zarządzeniu przewidziano m.in., że kształcenie zdalne ma mieć zastosowanie do wszystkich wykładów i seminariów, natomiast zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe i niektóre ćwiczenia dla kierunków lekarskiego, lekarsko-dentystycznego oraz pielęgniarstwa i położnictwa mogą być realizowane w formie zdalnej (na podstawie wniosku zaakceptowanego przez właściwego dziekana). Wymiar tych zajęć nie mógł przekraczać 25% godzinowego wymiaru ustalonego dla danej formy realizacji zajęć dydaktycznych w planie studiów dla semestru letniego w roku akademickim 2019/2020. Zarządzenie nr 179/2020 Rektora z 23 listopada 2020 r. określało podobne zasady dla roku akademickiego 2020/2021 w okresie zaliczenia Miasta Lublin do obszaru kraju będącego obszarem czerwonym. Wymiar kształcenia zdalnego na ww. kierunkach nie mógł przekraczać 20% liczby punktów ECTS ustalonej dla danej formy realizacji zajęć dydaktycznych. Dyrektor CEM wyjaśniła, że programy studiów dla zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały w pełni zrealizowane, co odnotowano w dziennikach praktyk oraz w protokołach zaliczenia przedmiotu, potwierdzających zaliczenie wszystkich wymaganych efektów uczenia się.

(akta kontroli str. 363-402, pliki nr 125-126; str. 473-474)

Analiza próby pięciu umów zawartych w 2021 r., na podstawie których podmioty lecznicze udostępniły Uczelni swoje komórki organizacyjne na cele prowadzenia kształcenia przeddyplomowego w zawodach medycznych, wykazała, że umowy te zawierały elementy określone w art. 89 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁴³, przy czym zapisy odnoszące się do kontroli wykonania umów miały charakter ogólny. Przepisy art. 89 ust. 5 pkt 7 ww. ustawy wymagały określenia w takich umowach m.in. zasad prowadzenia kontroli przez uczelnię medyczną w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych u podmiotu udostępniającego. Postanowienia badanych umów obejmowały natomiast zapisy typu: *„Kontrolę przebiegu procesu kształcenia na bazie Szpitala wykonuje Dziekan odpowiedniego wydziału, w ramach którego funkcjonuje jednostka organizacyjna Uniwersytetu, który informuje pisemnie Strony o wnioskach będących efektem kontroli przeprowadzanej co najmniej raz w roku. Uniwersytet informuje Szpital o zamiarze przeprowadzenia kontroli najpóźniej na 7 dni przed jej rozpoczęciem”*, nie odnosiły się zatem do szczegółowych zasad prowadzenia takich kontroli.

Zastępca Dyrektora CEM wyjaśniła, że Uczelnia traktowała ww. zapisy umowne jako spełniające wymagania określone w art. 89 ust. 5 pkt 7 ustawy o działalności leczniczej. Treść postanowień umownych zawierała zasady ogólne, zrozumiałe dla obu stron umów, podczas gdy ustawa o działalności leczniczej nie precyzowała poziomu szczegółowości określenia zasad prowadzenia kontroli przez uczelnię medyczną w zakresie wykonywania zadań dydaktycznych u udostępniającego.

Zastępca Dyrektora CEM podkreśliła też, że przygotowując projekty umów Uczelnia brała pod uwagę ocenę oddziałów udostępniających (tj. wykaz ruchomości), a także możliwości przeprowadzenia procesu kształcenia, czyli de facto realizacji zadań dydaktycznych na danym oddziale. Sformułowane w umowach ogólne zasady kontroli uznano za wystarczające, w szczególności w aspekcie braku stabilności

⁴³ Dz. U. z 2022 r. poz. 633 (dalej: ustawa o działalności leczniczej).

sytuacji epidemiologicznej, której zmienność wpływała na możliwość realizacji samych zadań dydaktycznych, ale także możliwości przeprowadzenia ewentualnych kontroli. Przedmiotowe umowy zostały zawarte celem „udostępnienia jednostek organizacyjnych niezbędnych do prowadzenia kształcenia w zawodach medycznych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia w roku akademickim 2021/2022”, w związku z czym formą kontroli zadań dydaktycznych, czyli prowadzenia kształcenia u udostępniających, była hospitacja zajęć oraz wizyty ewaluacyjne. Były to narzędzia zdefiniowane w zarządzeniu Rektora, będące permanentnym monitorowaniem jakości zajęć dydaktycznych. Ponadto Uczelnia sprawowała bieżącą kontrolę w zakresie wykonywania zadań dydaktycznych, w tym wykonania pensum nauczycieli akademickich zatrudnionych w jednostce organizacyjnej, na potrzeby której została udostępniona baza dydaktyczna, a także realizacji planu ilości godzin dydaktycznych zajęć objętych programem studiów w danym roku akademickim. Zastępca Dyrektora CEM zaznaczyła, że Uczelnia nie prowadziła zadań badawczych u udostępniających. Na potwierdzenie złożonych wyjaśnień przedstawiła dokumentację dotyczącą hospitacji i wizyt ewaluacyjnych zajęć dydaktycznych prowadzonych u udostępniających.

(akta kontroli str. 9, 338, 363-402, pliki nr 739-743; str. 403-436)

Zastępca Dyrektora CEM wyjaśniła, że w okresie epidemii SARS-CoV-2 wszystkie zajęcia dydaktyczne oraz weryfikacja efektów uczenia się realizowane były z zachowaniem reżimu sanitarnego, w oparciu o zasady ustalone w zarządzeniach Rektora. Regulacje i schematy postępowania udostępniano w językach polskim i angielskim na stronie internetowej, w specjalnie utworzonej do tego celu zakładce ułatwiającej szybki dostęp. Najważniejsze informacje związane z zasadami postępowania w warunkach epidemii zostały również udostępnione w formie łatwych w odbiorze infografik. Informacje o dopuszczalnej liczbie osób przebywających jednocześnie w pomieszczeniach, w których odbywały się zajęcia, zamieszczono w widocznych miejscach przy wejściach do każdego z tych pomieszczeń. W przypadku podejrzenia zakażenia wirusem SARS-CoV-2 studenci oraz nauczyciele korzystali z ustalonych ścieżek postępowania. Zwiększeniu efektywności działań służyły specjalnie w tym celu uruchomione linie telefoniczne, dostępne w dwóch językach na każdym wydziale poza godzinami pracy dziekanatów. Dodatkową pomocą służyli lekarze rodziny świadczący doraźne porady telefoniczne w wyznaczonych godzinach w języku polskim oraz angielskim.

W przypadku braku możliwości zapewnienia odbycia danych zajęć lub weryfikacji efektów uczenia się z zachowaniem reżimu sanitarnego (np. w razie braku pomieszczeń spełniających wymóg odpowiedniej odległości pomiędzy uczestnikami zajęć, odbywania kwarantanny przez nauczyciela prowadzącego zajęcia czy podejrzenia zakażenia u studenta) dla nauczycieli przygotowano gotowe formularze do przeniesienia konkretnych zajęć dydaktycznych w tryb zdalny. Zastępca Dyrektora CEM wyjaśniła, że kształcenie praktyczne podczas pandemii odbywało się z zachowaniem reżimów sanitarnych obowiązujących w podmiotach leczniczych i innych placówkach. Ze względu na częsty brak możliwości dostępu do pacjentów w szpitalach maksymalnie dużo zajęć przeniesiono do Centrum Symulacji Medycznych.

(akta kontroli str. 9, 338-339, 363-402, pliki nr 640-680)

3.5. Uczelnia posiadała osiem, a od roku akademickiego 2020/2021 – dziewięć, akredytacji wydanych przez Polską Komisję Akredytacyjną, dwie wydane przez Krajową Radę Akredytacyjną Szkół Pielęgniarek i Położnych oraz cztery wydane przez podmioty zagraniczne.

(akta kontroli str. 8, 324, 363-402, plik nr 143)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Uczelni w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Uczelni w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Lublin, 18 listopada 2022 r.

Kontroler
Wojciech Szukała
główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch

.....
podpis

.....
podpis